

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINACIJA

NACRT

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O DRŽAVNOM UREDU ZA REVIZIJU

Zagreb, lipanj 2011.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O DRŽAVNOM UREDU ZA REVIZIJU

I. OSNOVNE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuju osnivanje, ustrojstvo, nadležnost i upravljanje Državnim uredom za reviziju, način rada i izvješćivanje, dužnosti i prava ovlaštenih državnih revizora i drugih zaposlenika, te suradnja Državnog ureda za reviziju s drugim tijelima.

Članak 2.

- (1) Državni ured za reviziju je najviša revizijska institucija Republike Hrvatske, koja je samostalna i neovisna u svom radu.
- (2) Državnim uredom za reviziju upravlja glavni državni revizor.
- (3) Državni ured za reviziju ima svojstvo pravne osobe.
- (4) Sjedište Državnog ureda za reviziju je u Zagrebu.

Članak 3.

- (1) Sredstva za rad Državnog ureda za reviziju osiguravaju se u državnom proračunu Republike Hrvatske.
- (2) Državni ured za reviziju samostalno planira sredstva potrebna za svoj rad, a utvrđuje ih Hrvatski sabor u državnom proračunu.
- (3) Državni ured za reviziju može ostvarivati vlastite prihode obavljanjem revizije nacionalnih i međunarodnih sredstava te sudjelovanjem u međunarodnim projektima i programima.
- (4) Vlastiti prihodi koriste se za unapređenje rada Državnog ureda za reviziju.

II. USTROJSTVO DRŽAVNOG UREDA ZA REVIZIJU

Članak 4.

- (1) Ustrojstvene jedinice Državnog ureda za reviziju su Središnji ured u Zagrebu i područni uredi u središtima županija.
- (2) Središnji ured u Zagrebu i područni uredi djeluju na čitavom teritoriju Republike Hrvatske.

Članak 5.

Detaljnije ustrojstvo i način rada Državnog ureda za reviziju uredit će se Statutom i drugim unutarnjim normativnim aktima, koje donosi glavni državni revizor.

III. NADLEŽNOST DRŽAVNOG UREDA ZA REVIZIJU

Članak 6.

- (1) Reviziji podliježu državni prihodi i rashodi, financijski izvještaji i financijske transakcije jedinica državnog sektora, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravnih osoba koje se financiraju iz proračuna, pravnih osoba kojima je osnivač Republika Hrvatska ili jedinica lokalne

i područne (regionalne) samouprave, društava i drugih pravnih osoba u kojima Republika Hrvatska, odnosno jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave imaju većinsko vlasništvo nad dionicama, odnosno udjelima te korištenje sredstava Europske unije i drugih međunarodnih organizacija ili institucija za financiranje javnih potreba.

(2) Pod jedinicama državnog sektora i jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, u smislu ovoga Zakona, podrazumijevaju se sva tijela zakonodavne, izvršne i sudbene vlasti, kao i sve agencije, institucije i drugi subjekti na razini Republike Hrvatske i razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, financirana iz državnog proračuna ili proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

(3) Revizija izvještaja o izvršenju državnog proračuna obavlja se svake godine, a izvješće o obavljenoj reviziji dostavlja se Hrvatskom saboru do 1. lipnja tekuće godine za prethodnu godinu.

Članak 7.

(1) Revizija je, u smislu ovoga Zakona, ispitivanje dokumenata, isprava, izvješća, sustava unutarnje kontrole i unutarnje revizije, računovodstvenih i financijskih postupaka te drugih evidencija radi utvrđivanja iskazuju li financijski izvještaji istinit financijski položaj i rezultate financijskih aktivnosti u skladu s prihvaćenim računovodstvenim načelima i računovodstvenim standardima.

(2) Revizija je i postupak ispitivanja financijskih transakcija u smislu zakonskog korištenja sredstava.

(3) Revizija obuhvaća i davanje ocjene o djelotvornosti i ekonomičnosti obavljanja djelatnosti, te davanje ocjene o učinkovitosti ostvarenja ciljeva poslovanja ili ciljeva pojedinih financijskih transakcija, programa i projekata.

IV. UPRAVLJANJE DRŽAVNIM UREDOM ZA REVIZIJU

Članak 8.

(1) Državnim uredom za reviziju upravlja glavni državni revizor.

(2) Glavnoga državnog revizora imenuje Hrvatski sabor na prijedlog Odbora za izbor, imenovanja i upravne poslove, uz mišljenje Odbora za financije i državni proračun.

(3) Glavni državni revizor imenuje se na vrijeme od osam godina, uz mogućnost ponovnog imenovanja.

(4) Za glavnoga državnog revizora može biti imenovan državljanin Republike Hrvatske koji ima završen preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij ekonomskog ili pravnog usmjerenja, s dvanaest godina radnog iskustva u struci te osobnim ugledom i profesionalnim iskustvom na području javnih financija.

(5) Glavni državni revizor ima imunitet kao i zastupnici u Hrvatskom saboru.

(6) Glavni državni revizor po prestanku dužnosti ima pravo na mirovinu prema propisima kojima je uređeno pravo na mirovinu zastupnika u Hrvatskom saboru.

Članak 9.

Glavni državni revizor:

- organizira rad Državnog ureda za reviziju,
- predstavlja i zastupa Državni ured za reviziju,
- donosi Statut i druge unutarnje normativne akte Državnog ureda za reviziju,
- donosi strateški plan Državnog ureda za reviziju,
- donosi godišnji program i plan rada Državnog ureda za reviziju,
- izvješćuje Hrvatski sabor o radu Državnog ureda za reviziju,

- predlaže Hrvatskom saboru zamjenika glavnoga državnog revizora,
- odlučuje o primanju na rad i prestanku rada ovlaštenih državnih revizora,
- donosi program za polaganje ispita za stjecanje zvanja ovlaštenoga državnog revizora,
- imenuje povjerenstvo za polaganje ispita za stjecanje zvanja ovlaštenoga državnog revizora,
- nadzire provedbu zakona i drugih propisa,
- nadzire izvršavanje poslova i poduzima mjere za osiguravanje učinkovitosti rada Državnog ureda za reviziju.

Članak 10.

(1) Hrvatski sabor će glavnoga državnog revizora razriješiti dužnosti prije isteka vremena na koje je imenovan:

- ako to sam zatraži,
- ako uz svoj pristanak bude imenovan na drugu dužnost,
- ako trajno izgubi sposobnost obavljanja svoje dužnosti i
- ako bude pravomoćno osuđen za kazneno djelo.

(2) Ako je protiv glavnoga državnog revizora pokrenut kazneni postupak za kazneno djelo za koje se progoni po službenoj dužnosti, a za koje se može izreći kazna zatvora od 5 godina ili teža kazna, glavni državni revizor ne može obavljati svoju dužnost do pravomoćnog okončanja tog postupka. Odluku o udaljenju donosi Hrvatski sabor.

Članak 11.

(1) Glavni državni revizor ima zamjenika, kojeg imenuje Hrvatski sabor na prijedlog glavnoga državnog revizora, na vrijeme od osam godina.

(2) Za zamjenika glavnoga državnog revizora može biti imenovan državljanin Republike Hrvatske, koji ima završen preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij ekonomskog ili pravnog usmjerenja, s osam godina radnog iskustva u struci te osobnim ugledom i profesionalnim iskustvom na području javnih financija.

(3) Zamjenik glavnoga državnog revizora, u slučaju spriječenosti zamjenjuje glavnoga državnog revizora u obavljanju njegovih dužnosti i obavlja poslove koje mu odredi glavni državni revizor.

V. NAČIN RADA I IZVJEŠĆIVANJE

Članak 12.

(1) Državni ured za reviziju planira i obavlja reviziju u opsegu predviđenom godišnjim programom i planom rada, kao i prema zahtjevu Hrvatskog sabora ako glavni državni revizor ocijeni da je taj zahtjev opravdan.

(2) Opseg godišnjeg programa i plana rada utvrđuje se na temelju:

- odredbi ovoga Zakona,
- procjene rizika,
- financijske značajnosti subjekta revizije,
- rezultata prethodne revizije,
- prikupljenih informacija o poslovanju subjekata revizije i
- drugih kriterija koji se utvrđuju unutarnjim aktom Državnog ureda za reviziju.

(3) Revizija se obavlja na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Članak 13.

- (1) Zakonski predstavnik subjekta revizije obavezan je ovlaštenom državnom revizoru staviti na raspolaganje cjelokupnu potrebnu dokumentaciju, isprave, izvješća, evidencije, te druge informacije za potrebe obavljanja revizije.
- (2) Zakonski predstavnik subjekta revizije obavezan je ovlaštenom državnom revizoru staviti na raspolaganje i dokumentaciju koja predstavlja poslovnu ili drugu tajnu radi obavljanja revizije.
- (3) Dokumentacija, isprave, izvješća, evidencije i druge informacije iz stavka 1. i 2. ovog članka, dobivene tijekom obavljanja revizije mogu se koristiti samo za izradu izvješća o obavljenoj reviziji.

Članak 14.

- (1) Ovlaštene državni revizori sastavljaju nacrt izvješća o obavljenoj reviziji, u skladu s revizijskim standardima iz članka 12. stavka 3. ovoga Zakona.
- (2) Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji dostavlja se zakonskom predstavniku subjekta revizije na očitovanje.
- (3) Zakonski predstavnik subjekta revizije obavezan je u roku 8 dana od dana primitka nacrta izvješća dostaviti Državnom uredu za reviziju očitovanje na činjenice opisane u nacrtu izvješća.
- (4) Izvješće o obavljenoj reviziji s ugrađenim očitovanjem dostavlja se zakonskom predstavniku subjekta revizije.
- (5) Na izvješće o obavljenoj reviziji zakonski predstavnik subjekta revizije može staviti prigovor u roku 8 dana od dana primitka izvješća. O prigovoru odlučuje glavni državni revizor u roku 30 dana od dana primitka prigovora.
- (6) Zakonski predstavnik subjekta revizije, u roku 60 dana od dana primitka izvješća, dostavlja Državnom uredu za reviziju pisano očitovanje o poduzetim mjerama po nalazima revizije.

Članak 15.

- (1) Glavni državni revizor izvješćuje Hrvatski sabor o radu Državnog ureda za reviziju do konca tekuće godine za izvještajno razdoblje koje počinje 1. listopada prethodne godine, a završava 30. rujna tekuće godine.
- (2) Nakon izvješćivanja Hrvatskoga sabora, izvješće o radu Državnog ureda za reviziju iz stavka 1. ovoga članka objavljuje se na web stranicama Državnog ureda za reviziju.

VI. OVLAŠTENI DRŽAVNI REVIZORI

Članak 16.

- (1) Reviziju obavljaju ovlaštene državni revizori.
- (2) Ovlaštene državni revizor je neovisna stručna osoba koja posjeduje certifikat ovlaštenoga državnog revizora i ispunjava druge uvjete iz ovoga Zakona.
- (3) Iznimno od stavka 1. ovog članka, Državni ured za reviziju može tijekom revizije radi rješavanja specifičnih pitanja angažirati posebnog stručnjaka.

Članak 17.

- (1) Ovlaštene državne revizore Državni ured za reviziju prima na rad putem javnog natječaja. O primanju na rad i prestanku rada ovlaštenih državnih revizora odlučuje glavni državni revizor.
- (2) Kandidat koji se javlja na natječaj za ovlaštenoga državnog revizora mora ispunjavati sljedeće uvjete:
 - da je državljanin Republike Hrvatske,

- da ima završen preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij ekonomskog, pravnog ili drugog odgovarajućeg usmjerenja, te
- da nije osuđivan za kaznena djela.

(3) Kandidati koji su primljeni na radno mjesto državnog revizora dužni su položiti ispit odnosno steći certifikat ovlaštenoga državnog revizora sukladno rokovima navedenim u članku 18. ovoga Zakona.

Članak 18.

(1) Ispit za stjecanje zvanja ovlaštenoga državnog revizora polaže se prema programu polaganja ispita za zvanje ovlaštenoga državnog revizora, kojega donosi glavni državni revizor.

(2) Kandidat za polaganje ispita za zvanje ovlaštenoga državnog revizora mora imati najmanje tri godine radnog iskustva u struci.

(3) Osoba koja ima radno iskustvo duže od tri godine u struci izvan Državnog ureda za reviziju, može se primiti na rad u Državni ured za reviziju uz uvjet da u roku 12 mjeseci od prijama na rad položi ispit za stjecanje zvanja ovlaštenoga državnog revizora.

(4) Zaposlenik koji je stekao radno iskustvo iz stavka 2. ovoga članka u Državnom uredu za reviziju, položio ispit i stekao certifikat za ovlaštenoga državnog revizora, te ispunjava ostale uvjete iz članka 17. ovoga Zakona, može se rasporediti na odgovarajuće radno mjesto.

(5) Ispit iz stavka 1. ovoga članka polaže se pred povjerenstvom koje imenuje glavni državni revizor.

(6) Osobi koja položi ispit, glavni državni revizor izdaje certifikat ovlaštenoga državnog revizora.

Članak 19.

(1) Ovlašteni državni revizor ne smije biti član nadzornog odbora ili drugog organa trgovačkih društava i drugih pravnih osoba koje podliježu reviziji Državnog ureda za reviziju.

(2) Ovlašteni državni revizor ne smije obavljati reviziju:

- ako je sudjelovao u vođenju poslovnih knjiga ili izradi financijskih izvještaja subjekta revizije,
- ako je suprug(a), krvni srodnik u pravoj liniji do četvrtoga stupnja srodstva, a u pobočnoj liniji do drugog stupnja srodstva, staratelj, usvojitelj, usvojenik, hranitelj jednog od zakonskih predstavnika subjekta revizije ili članova nadzornog odbora.

Članak 20.

(1) Pravo na plaću ovlaštenoga državnog revizora ostvaruje se u skladu s posebnim zakonom o plaćama ovlaštenih državnih revizora.

(2) Na druga prava i obveze ovlaštenih državnih revizora primjenjuju se propisi koji se odnose na državne službenike.

(3) Zaposlenici u stručnim službama Državnog ureda za reviziju su državni službenici i namještenici.

VII. SURADNJA S DRUGIM TIJELIMA

Članak 21.

U izvršavanju svojih zadataka Državni ured za reviziju surađuje s drugim tijelima državne vlasti, na način da ne dovodi u pitanje svoju samostalnost i neovisnost.

Članak 22.

Državni ured za reviziju može biti član međunarodnih organizacija i institucija nadležnih za područje vanjske revizije i druga područja iz njegova djelokruga, te sudjelovati u njihovu radu i radu drugih međunarodnih tijela, u kojima će zastupati i štititi interese Republike Hrvatske.

VIII. KAZNENE ODREDBE

Članak 23.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 20.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj jedinica državnog sektora, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ili druga pravna osoba ako ne stavi na raspolaganje ovlaštenom državnom revizoru potrebnu dokumentaciju, isprave, izvješća, evidencije, te druge informacije za potrebe obavljanja revizije iz članka 13., stavka 1. i 2. ovoga Zakona.

(2) Za radnje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i zakonski predstavnik, i to novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 10.000,00 kuna.

IX. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 24.

Državni ured za reviziju osnovan Zakonom o državnoj reviziji («Narodne novine», br. 70/93.) i njegovi djelatnici nastavljaju raditi po odredbama ovoga Zakona.

Članak 25.

Sadašnjem glavnom državnom revizoru vrijeme na koje je imenovan računa se od dana prvog imenovanja.

Članak 26.

Glavni državni revizor donijet će Statut i druge unutarnje normativne akte iz članka 5. ovoga Zakona, u roku tri mjeseca od stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 27.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o državnoj reviziji («Narodne novine», br. 70/93., 48/95., 105/99., 36/01., 44/01. i 177/04.).

Članak 28.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u «Narodnim novinama».

OBRAZLOŽENJE

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI I PITANJA KOJA SE NJIME RJEŠAVAJU

Hrvatski sabor donio je Promjene Ustava Republike Hrvatske, kojima je unošenjem članka 53a. u Ustav Republike Hrvatske odredio Državni ured za reviziju kao najvišu revizijsku instituciju Republike Hrvatske, samostalnu i neovisnu u svom radu. Donošenje predloženoga Zakona o Državnom uredu za reviziju je u skladu s odredbama stavka 3. navedenog članka Ustava.

Državni ured za reviziju osnovan je 1993., temeljem Zakona o državnoj reviziji, kojim je ujedno propisano da se «revizija obavlja na način i prema postupcima utvrđenim revizijskim standardima Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI)» (članak 4., stavak 1. Zakona). Temeljem odredbe istog Zakona, navedeni standardi su objavljeni u Narodnim novinama (članak 4., stavak 2. Zakona). Sukladno tome, INTOSAI revizijski standardi prevedeni su na hrvatski jezik i objavljeni u Narodnim novinama (93/94), čime su postali dio hrvatskog zakonodavnog okvira.

INTOSAI revizijski standardi proizlaze iz dokumenta «Smjernice o načelima revidiranja iz Lime», poznatijem kao «*Limska deklaracija*», usvojenom na INTOSAI kongresu 1977. To je dokument kojim su određeni rad i funkcioniranje državnih revizijskih institucija i njihova temeljna načela, a osnovni mu je cilj naglašavanje neovisnosti državnog revidiranja (dio II., III. i IV. Limske deklaracije).

Osim Limske deklaracije i INTOSAI revizijskih standarda, pitanjem neovisnosti institucije državne revizije bave se i: *Meksička deklaracija o neovisnosti vrhovnih revizijskih institucija* usvojena 2007. na XIX. Kongresu Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija, *INTOSAI etički kodeks* i brojne rezolucije i deklaracije usvojene na INTOSAI kongresima, kongresima regionalnih organizacija državnih revizija i njihovim radnim skupinama.

Posebno valja naglasiti *Preporuke za funkcioniranje vrhovnih revizijskih institucija u kontekstu europske integracije*¹, poznate pod nazivom «*Praška deklaracija*», prihvaćene na sastanku čelnika državnih revizija Srednje i Istočne Europe i Europskog revizorskog suda održanom u listopadu 1999. u Pragu., a kojima su definirani glavni konvergentni kriteriji čije ispunjavanje se zahtijevalo od državnih revizija navedenih zemalja. Usvajanjem tog dokumenta, državne revizije su se obvezale primjeni preporuka dati prioritet u radu i razvoju svojih institucija.

Osnovna načela neovisnosti prepoznata u zajednici državnih revizija kao temeljni zahtjev za učinkovito funkcioniranje revidiranja javnog sektora, a koja proizlaze iz navedenih dokumenata su sljedeća:

- odgovarajući ustavni /zakonski okvir i njegova djelotvorna primjena;
- neovisnost čelnika institucije državne revizije, uključujući utvrđeno trajanje mandata i zakonsku zaštitu u obavljanju dužnosti;
- dovoljno široka ovlaštenja i potpuna diskrecija u obavljanju funkcija institucije;
- neograničen pristup informacijama, osobama i dokumentima;
- pravo i obveza izvješćivanja o radu institucije;
- sloboda odlučivanja o sadržaju revizijskih izvješća i vremenu obavljanja revizija, te o objavi i izdavanju izvješća;
- postojanje učinkovitih mehanizama praćenja učinjenog po preporukama državne revizije;
- financijska i upravljačka autonomija, te dostupnost dovoljnih ljudskih, materijalnih i novčanih resursa;

¹ Recommendations concerning the Functioning of Supreme Audit Institutions in the Context of European Integration (BIULETYN OF THE NAJWYSZA IZBA KONTROLI, SPECIAL ISSUE, GRUDZIEN 1999, ROK IV NR 2 (10))

- djelotvoran odnos između institucije državne revizije i zakonodavne vlasti utvrđen ustavom.

U procesu pripreme za članstvo Republike Hrvatske u Europskoj uniji (pretpristupni pregovori), odredbe vezane za instituciju državne revizije spomenute su u više dokumenata (*Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju* (članak 84.), *CARDS okvirna strategija 2002-2003*, *Višegodišnji indikativni program 2002-2004.*).

Potrebu usklađivanja i prilagodbe načina i pravila rada Državnog ureda za reviziju s međunarodno prihvaćenim standardima i najboljom europskom praksom u pogledu pouzdanosti financijskog upravljanja, u svom je *Mišljenju o zahtjevu Republike Hrvatske za članstvo u Europskoj Uniji* u travnju 2004. potvrdila i Europska komisija.

Konkretan zahtjev koji se odnosi na «očuvanje funkcionalne i financijske neovisnosti Državnog ureda za reviziju putem izmjena i dopuna ustavnih odredbi ili nacionalnog zakonodavstva koje ima jednak učinak, te donošenje i provedbu potrebnih popratnih propisa», Europska komisija je postavila 20. lipnja 2007. u dokumentu *Zajedničko stajalište Europske unije za Poglavlje 32: Financijski nadzor*, kao mjerilo za zatvaranje Poglavlja.

Kako bi u potpunosti poštovao obveze koje za instituciju državne revizije proizlaze iz navedenih dokumenata, a u svjetlu ostvarivanja navedenih osnovnih načela neovisnosti, Državni ured za reviziju već nekoliko godina provodi aktivnosti vezane uz usklađenje i prilagođavanje načina rada i zakonske regulative s propisima i standardima Europske unije.

Iz svih navedenih dokumenata, a koji su dio međunarodnog prava i obvezni sadržaj uvjeta koji se moraju ispuniti prije pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji, proizlazi da je u nacionalnom zakonodavstvu, u skladu s izmijenjenim Ustavom Republike Hrvatske, potrebno urediti posebnim zakonom osnivanje, ustrojstvo, nadležnost i način rada najviše revizijske institucije u Republici Hrvatskoj.

Ovim Zakonom se rješava:

- normativno uređenje Državnog ureda za reviziju, kao najviše institucije za obavljanje poslova državne (vanjske) revizije, neovisne i samostalne u svom radu,
- uređuju se nadležnosti, unutarnji ustroj i način rada, te
- naglašava funkcionalna i financijska neovisnost Ureda.

Ovim Konačnim prijedlogom Zakona, respektirani su svi navedeni dokumenti i zahtjevi proistekli iz pregovaračkog procesa, od samog naziva Zakona koji će se zvati *Zakon o Državnom uredu za reviziju* do osiguravanja neovisnosti u planiranju i programiranju poslova, obavljanju revizija, izvješćivanju te financiranju.

II. OBJAŠNJENJE ODREDBI KONAČNOG PRIJEDLOGA ZAKONA

U članku 1. uređuju se sadržaj i predmet Zakona o Državnom uredu za reviziju, koji obuhvaćaju njegovo osnivanje, ustrojstvo, nadležnost, upravljanje, način rada i izvješćivanje, dužnosti i prava ovlaštenih državnih revizora i drugih zaposlenika, te suradnju s drugim tijelima.

Članak 2. S obzirom na činjenicu da su odredbe o Državnom uredu za reviziju unesene u Ustav Republike Hrvatske, Državni ured za reviziju je u ovom članku definiran kao najviša revizijska institucija Republike Hrvatske, kojom rukovodi glavni državni revizor.

Člankom 3. uređeno je planiranje sredstava za rad Državnog ureda za reviziju i naglašena je neovisnost Državnog ureda za reviziju s obzirom da potrebna sredstva utvrđuje Hrvatski sabor. Osim proračunskih sredstava, predviđena je mogućnost ostvarivanja vlastitih prihoda koja će se koristiti za unaprjeđenje rada Državnog ureda za reviziju, čime je naglašen visoki stupanj

samostalnosti u financiranju Državnog ureda za reviziju, u skladu s obvezama preuzetim u okviru pregovaračkog procesa s EU – Poglavlje 32.

Člancima 4. i 5. je propisano ustrojstvo Ureda te utvrđeno da će se detaljnije ustrojstvo i način rada Državnog ureda za reviziju urediti Statutom i drugim unutarnjim normativnim aktima, koje donosi glavni državni revizor.

Člankom 6. uređena je nadležnost Državnog ureda za reviziju i obuhvat odnosno sadržaj revizije. Također uređeni su predmet i vrste revizija, s naglaskom na obvezno godišnje revidiranje izvještaja o izvršenju državnog proračuna. Revizija izvještaja o izvršenju državnog proračuna obavlja se svake godine, a izvješće o obavljenoj reviziji dostavlja se Hrvatskom saboru do 1. lipnja tekuće godine za prethodnu godinu.

Člankom 7. uređena je definicija revizije u skladu s međunarodnim standardima i pravilima struke.

U člancima 8. do 11. sadržane su odredbe o imenovanju, položaju, pravima i dužnostima glavnoga državnog revizora i njegovog zamjenika.

Članak 12. utvrđuje način i postupke za obavljanje revizije u skladu s međunarodnim normama i standardima, te propisuje kriterije prilikom donošenja godišnjeg programa i plana rada, među kojima su istaknuti najvažniji kriteriji, dok će se drugi kriteriji utvrditi unutarnjim aktom Državnog ureda za reviziju.

Člankom 13. uređeno je pitanje pristupa ovlaštenih državnih revizora informacijama, podacima i dokumentaciji potrebnoj u tijeku revizije, odnosno pitanje obveze subjekta revizije da ih stavi ovlaštenim državnim revizorima na raspolaganje, te pitanje obveze ovlaštenih državnih revizora da iste koristi samo za potrebe izrade izvješća o obavljenoj reviziji.

Člankom 14. uređen je postupak sastavljanja revizijskog izvješća i odnos prema subjektu revizije, te pravo subjekta revizije da se očituje na činjenice opisane u nacrtu izvješća te o mjerama poduzetim po nalazima revizije, kao i pravo prigovora na revizijsko izvješće.

Člankom 15. uređeno je izvješćivanje Hrvatskog sabora o radu Državnog ureda za reviziju i objava izvješća o radu na web stranicama Državnog ureda za reviziju.

Člancima 16. i 17. uređuju se opći uvjeti koje moraju ispunjavati ovlašteni državni revizori i njihove obveze i odgovornosti, te pitanje angažiranja vanjskih stručnjaka za potrebe obavljanja revizije. Propisan je način zapošljavanja ovlaštenih državnih revizora javnim natječajem.

U članku 18. uređeni su uvjeti i postupci za stjecanje certifikata odnosno ovlaštenja za samostalni rad, kao i raspored ovlaštenih državnih revizora na radna mjesta.

Člankom 19. uređeno je pitanje sukoba interesa ovlaštenih državnih revizora, odnosno zapreka za obavljanje revizija u određenim slučajevima. Isto tako je propisano da ovlašteni državni revizor ne smije biti član nadzornog odbora ili drugog organa trgovačkih društava i drugih pravnih osoba koje podliježu reviziji Državnog ureda za reviziju.

Člankom 20. uređeno je pitanje plaća i ostalih materijalnih prava ovlaštenih državnih revizora, na način da se pravo na plaću ostvaruje u skladu s posebnim zakonom o plaćama, dok se na druga prava i obveze ovlaštenih državnih revizora primjenjuju propisi koji se odnose na državne službenike. Isto tako je ovim člankom utvrđeno da su zaposlenici stručnih službi Državnog ureda za

reviziju državni službenici i namještenici, iz čega proizlazi da plaće i ostala prava ostvaruju u skladu s propisima koji uređuju prava i obveze državnih službenika i namještenika.

Člancima 21. i 22. uređuje se pitanje suradnje s drugim tijelima i institucijama, te sudjelovanje Državnog ureda za reviziju u radu međunarodnih organizacija i institucija nadležnih za područje državne (vanjske) revizije i drugih područja iz djelokruga Državnog ureda za reviziju.

Članak 23. uređuje kaznene odredbe vezane uz neizvršavanje obveza subjekta revizije iz članka 13. ovoga Zakona.

Članci 24. do 28. uređuju pitanje stupanja ovoga Zakona na snagu i prestanka važenja Zakona o državnoj reviziji (Narodne novine, br. 70/93., 48/95., 105/99., 36/01., 44/01., 49/03. – pročišćeni tekst i 177/04.). Utvrđen je i rok od tri mjeseca unutar kojega je glavni državni revizor obavezan donijeti Statut i druge unutarnje normativne akte. Također se propisuje da Državni ured za reviziju osnovan Zakonom o državnoj reviziji („Narodne novine“, br. 70/93.) i njegovi djelatnici nastavljaju raditi po odredbama ovoga Zakona te da se sadašnjem glavnom državnom revizoru vrijeme na koje je imenovan računa od prvog dana imenovanja.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Provedba ovog Zakona ne zahtijeva osiguranje dodatnih sredstava u državnom proračunu.

IV. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU OVIM KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA TE RAZLOZI ZBOG KOJIH SU TE RAZLIKE NASTALE

Razlika između rješenja koja se predlažu u odnosu na rješenja iz Prijedloga zakona:

U članku 5. brisane su riječi: „primanje na rad ovlaštenih državnih revizora, prestanak rada i druga pitanja nužna za obavljanje poslova i zadaća“. Na ovaj način navedena pitanja neće se uređivati Statutom i unutarnjim normativnim aktima Državnog ureda za reviziju već će se na ovlaštene državne revizore primjenjivati propisi koji se odnose na državne službenike, a sukladno amandmanu Kluba zastupnika HDZ-a.

U članku 6. stavak 3. temeljem prijedloga Europske komisije, Opće uprave za proračun izmijenjen je i glasi: Revizija izvještaja o izvršenju državnog proračuna obavlja se svake godine, a izvješće o obavljenoj reviziji dostavlja se Hrvatskom saboru do 1. lipnja tekuće godine za prethodnu godinu.

U članku 8. stavku 4. na prijedlog Odbora za financije i državni proračun Hrvatskog sabora i zastupnika Gorana Marića (Klub HDZ) dodani su stručni uvjeti i godine radnog iskustva koje treba ispunjavati kandidat za glavnog državnog revizora. Dopunjeni stavak 4 glasi: „Za glavnog državnog revizora može biti imenovan državljanin Republike Hrvatske koji ima završen preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij ekonomskog ili pravnog usmjerenja, s dvanaest godina radnog iskustva u struci te osobnim ugledom i profesionalnim iskustvom na području javnih financija.“

Članak 9. briše se, sukladno amandmanu Kluba zastupnika HDZ-a.

U članku 10. Prijedloga zakona (članak 9. Konačnog prijedloga zakona) alineji 11. riječi: „brine o“ zamjenjuju se riječju: „nadzire“, a prema prijedlogu Odbora za financije i državni proračun Hrvatskog sabora.

U članku 11. stavku 1. alineji 4. Prijedloga zakona (članku 10. Konačnog prijedloga zakona) iza riječi „bude“ dodaje se riječ „pravomoćno“, a riječi „koje ga čini nedostojnim za obavljanje dužnosti glavnog državnog revizora“ brišu se, sukladno mišljenju Odbora za financije i državni proračun Hrvatskog sabora, a radi preciznijeg definiranja uvjeta za razrješenje glavnog državnog revizora u slučaju počinjenja kaznenog djela.

U istom članku dodaje se stavak 2. koji glasi: „Ako je protiv glavnog državnog revizora pokrenut kazneni postupak za kazneno djelo za koje se progoni po službenoj dužnosti, a za koje se može izreći kazna zatvora od 5 godina ili teža kazna ne može obavljati svoju dužnost do pravomoćnog okončanja tog postupka. Odluku o udaljenju donosi Hrvatski sabor.“ Navedena dopuna sukladna je prijedlogu zastupnice Nadice Jelaš da se za glavnog državnog revizora koristi institut suspenzije.

U članku 12. Prijedloga zakona (članku 11. Konačnog prijedloga zakona), na prijedlog Kluba HSS-a, dodan je novi stavak 2. koji glasi: „Za zamjenika glavnog državnog revizora može biti imenovan državljanin Republike Hrvatske, koji ima završen preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij ekonomskog ili pravnog usmjerenja, s osam godina radnog iskustva u struci, osobnim ugledom i profesionalnim iskustvom na području javnih financija.“ Dosadašnji stavak 2. postaje stavak 3.

U članku 13. stavku 1. Prijedloga zakona (članku 12. stavku 1. Konačnog prijedloga zakona), temeljem prijedloga Europske komisije, Opće uprave za proračun briše se točka, stavlja zarez i dodaju riječi: „kao i prema zahtjevu Hrvatskog sabora ako glavni državni revizor ocijeni da je taj zahtjev opravdan.“

U članku 16. Prijedloga zakona (članku 15. stavku 1. Konačnog prijedloga zakona) na prijedlog Europske komisije, Opće uprave za proračun stavak 1. mijenja se i glasi: „Glavni državni revizor izvješćuje Hrvatski sabor o radu Državnog ureda za reviziju do konca tekuće godine za izvještajno razdoblje koje počinje 1. listopada prethodne godine, a završava 30. rujna tekuće godine.“

U stavku 2. istog članka iza riječi: „Državnog ureda za reviziju“ dodaju se riječi: „iz stavka 1. ovoga članka“. Na ovaj način nedvojbeno se utvrđuje da se izvješće o radu Državnog ureda za reviziju koje glavni državni revizor podnosi Hrvatskom saboru u istoj verziji objavljuje i na web stranicama Državnog ureda za reviziju.

Ovime se otklanjaju nedoumice koje su u raspravi iznijeli zastupnik Boris Klemenić (Klub HSS) i zastupnik Boro Grubišić (Klub HDSSB).

U članku 18. stavku 1. Prijedloga zakona (članku 17. stavak 1. Konačnog prijedloga zakona), brisan je drugi dio rečenice, a uvažavajući prijedlog iz amandmana Kluba HDZ-a na članak 5. Prijedloga zakona.

U istom članku na prijedlog zastupnika Gorana Marića (Klub HDZ), u stavku 2., alineji 2. riječ „informatičkog“, briše se. U stavku 2. alineji 4. riječi „iz područja gospodarskog kriminaliteta“ brišu se. Prema navedenoj izmjeni ovlašteni državni revizor može biti osoba koja nije osuđivana za bilo koju vrstu kaznenog djela, a ne samo za djela iz područja gospodarskog kriminaliteta.

U istom članku, stavku 2., na prijedlog Europske komisije, Opće uprave za proračun riječi: „ovlašteni državni revizor mora ispunjavati ove uvjete“ zamjenjuju se riječima: „Kandidat koji se javlja na natječaj za ovlaštenoga državnog revizora mora ispunjavati sljedeće uvjete“. Brišu se alineje 3. i 5. Dosadašnja alineja 4. postaje alineja 3.

U istom članku na prijedlog Europske komisije, Opće uprave za proračun dodan je stavak 3. koji glasi: „Kandidati koji su primljeni na radno mjesto državnog revizora dužni su položiti ispit odnosno steći certifikat ovlaštenoga državnog revizora sukladno rokovima navedenim u članku 18. ovog Zakona.“

U članku 20. stavku 1. Prijedloga zakona (članku 19. Konačnog prijedloga zakona)

Na prijedlog zastupnika Gorana Marića (Klub HDZ) dodan je novi stavak 1. koji glasi: „Ovlašteni državni revizor ne smije biti član nadzornog odbora ili drugog organa trgovačkih društava i drugih pravnih osoba koje podliježu reviziji Državnog ureda za reviziju.

Dosadašnji stavak 1. postaje stavak 2. u kojem se briše alineja 1., a sukladno prijedlogu zastupnika Gorana Marića (Klub HDZ) vezanom za stavak 1. ovoga članka.

U članku 21. Prijedloga zakona (članku 20. Konačnog prijedloga zakona) uvažavajući amandman Kluba zastupnika HDZ-a na članak 27. Prijedloga zakona, brisan je stavak 1. kao suvišan jer se na prava i obveze ovlaštenih državnih revizora, izuzev plaće koja je uređena posebnim propisom, primjenjuju propisi koji se odnose na državne službenike. Dosadašnji stavak 2. postaje stavak 1.

Dosadašnji stavak 3. postaje stavak 2. mijenja se i glasi:

„(2) Na druga prava i obveze ovlaštenih državnih revizora primjenjuju se propisi koji se odnose na državne službenike.“

Dosadašnji stavak 4. postaje stavak 3.

Dodan je članak 25. Konačnog prijedloga zakona kojim se propisuje da se glavnom državnom revizoru imenovanom prije stupanja na snagu ovoga Zakona mandat računa od dana prvog imenovanja.

U članku 27. brišu se riječi: „i odredbe članka 5. Zakona o plaćama ovlaštenih državnih revizora („Narodne novine“, br. 86/98., 16/01., 27/01. i 140/05.)“ sukladno amandmanu Kluba zastupnika HDZ-a.

V. PRIJEDLOZI I MIŠLJENJA NA PRIJEDLOG ZAKONA KOJE PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO, S OBRAZLOŽENJEM

U odnosu na članak 6. Konačnog prijedloga zakona zastupnica Dragica Zgrebec predložila je razmatranje mogućnosti da se zakonom propišu rokovi u kojima bi se revidirali proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i pravne osobe od posebnog državnog interesa (npr. svake druge godine).

Prihvaćanjem navedenog prijedloga Državni ured za reviziju bio bi opterećen godišnjom obvezom obavljanja velikog broja financijskih revizija, čime bi bio onemogućen u obavljanju revizija programa i revizija učinkovitosti kojima mogu biti obuhvaćene sve jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, izvanproračunski korisnici i trgovačka društva u većinskom vlasništvu države i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

U prilog tome je i mišljenje SIGMA-e (zajednička inicijativa (joint initiative) OECD-a i Europske unije) koja je nakon provedene vanjske revizije ocijenila da „Državni ured za reviziju trpi posljedice zakonske obveze prema kojoj je svake godine dužan revidirati približno 900 subjekata, što nepovoljno utječe na njegovu samostalnost“.

Nadalje, treba istaknuti i obveze Državnog ureda za reviziju koje proizlaze iz odredbi Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe te obveza revizije projekata iz Programa ISPA, koja proizlazi iz Memoranduma o financiranju usuglašenog između Europske komisije i Vlade Republike Hrvatske.

Ulaskom Republike Hrvatske u NATO, Državni ured za reviziju je uključen u rad Međunarodnog odbora za reviziju NATO-a, a u vrlo skoroj budućnosti očekuje ga još jedna važna i nezaobilazna zadaća (kada Republika Hrvatska postane punopravna članica Europske unije) - revizija subjekata iz sustava upravljanja sredstvima strukturnih i kohezijskih fondova Europske unije.

S obzirom da je Ustavom Republike Hrvatske Državni ured za reviziju dobio status najviše revizijske institucije, koja je samostalna i neovisna u svom radu, zakonom mu treba dati mogućnost samostalnog donošenja godišnjeg plana i programa rada, zasnovanog prema kriterijima materijalne značajnosti i procjene rizika pojave nepravilnosti. Slijedom navedenog predlagatelj ostaje kod rješenja da se revizija izvještaja o izvršenju državnog proračuna obavlja svake godine, a revizije ostalih subjekata u opsegu predviđenom godišnjim programom i planom rada.

U odnosu na članak 8. Konačnog prijedloga zakona Odbor za financije i državni proračun Hrvatskog sabora je mišljenja da bi odredbu stavka 2. trebalo dopuniti na način da se propiše obveza raspisivanja javnog natječaja za izbor glavnog državnog revizora. Isto mišljenje iznijela je i zastupnica Dragica Zgrebec.

Predlagatelj ostaje kod rješenja sadržanih u Prijedlogu zakona da glavnog državnog revizora imenuje Hrvatski sabor na prijedlog Odbora za izbor, imenovanja i upravne poslove, uz mišljenje Odbora za financije i državni proračun uzimajući u obzir praksu zemalja članica Europske unije. Primjena instituta javnog natječaja za izbor čelne osobe najviše revizijske institucije nije uobičajena niti u drugim europskim državama. U državama Europske unije koje su po državnom uređenju republike, primjerice Republici Sloveniji, Slovačkoj Republici, Republici Mađarskoj, Republici Austriji i Saveznoj Republici Njemačkoj čelnu osobu najviše revizijske institucije imenuje parlament. Ima i iznimaka pa npr. u Češkoj Republici i Talijanskoj Republici čelnu osobu imenuje predsjednik republike.

Zastupnik Goran Marić (Klub HDZ) osvrnuo se i na odredbu stavka 3. istog članka i predložio da se razmotri mogućnost smanjenja mandata glavnog državnog revizora sa osam na šest ili pet godina.

Predlagatelj ostaje kod rješenja sadržanog u Prijedlogu zakona da se glavni državni revizor imenuje na vrijeme od osam godina uzimajući u obzir praksu zemalja članica Europske unije. Mandat čelnih osoba najviših revizijskih institucija europskih država u pravilu je znatno duži od mandata predstavničkog tijela i dužnosnika u izvršnoj vlasti, kako bi se i na taj način osigurala neovisnost i samostalnost u radu čelne osobe, ali i same revizijske institucije (primjerice u Republici Sloveniji – 9 godina, Slovačkoj Republici – 7 godina, Republici Mađarskoj i Republici Austriji – 12 godina).

Zastupnica Nadica Jelaš predlaže u stavku 4. istog članka riječi: „može biti imenovan“ zamijeniti riječima: „imenuje se“ jer da se predložena formulacija nudi samo kao jedna od mogućnosti što nije dobro rješenje.

Predlagatelj ostaje kod predloženog izričaja jer smatra da je isti nomotehnički i sadržajno prihvatljiviji.

U odnosu na članak 9. Konačnog prijedloga zakona zastupnica Nadica Jelaš predlaže dodati ovlast glavnom državnom revizoru da donosi financijski plan jer je člankom 3. Konačnog prijedloga zakona propisano da Državni ured za reviziju samostalno planira sredstva potrebna za svoj rad.

Ne prihvaća se navedeni prijedlog jer je Državni ured za reviziju proračunski korisnik državnog proračuna i financijski plan izrađuje sukladno odredbama Zakona o proračunu („Narodne novine“, br. 87/08.) te je takva odredba suvišna.

U odnosu na članak 14. stavak 5. Konačnog prijedloga zakona zastupnik Goran Marić (Klub HDZ) smatra da je rok za očitovanje na nalaze revizije prekratak i predlaže razmotriti mogućnost produljenja roka od 8 dana za podnošenje prigovora na izvješće o obavljenoj reviziji na 15 dana.

Predlagatelj ostaje kod rješenja sadržanog u Prijedlogu zakona. Rok od osam dana za očitovanje revidiranog subjekta pokazao se u dosadašnjoj šesnaestogodišnjoj praksi Državnog ureda za reviziju

optimalnim i operativno učinkovitim. Iz Zakonom i INTOSAI - standardima uređenog odnosa između Državnog ureda za reviziju i revidiranog subjekta proizlazi obveza suradnje, stavljanja na raspolaganje svih dokumenata i davanje obrazloženja, pa je revidirani subjekt već u tijeku same revizije upoznat s primjedbama i utvrđenim nepravilnostima koje će biti sastavni dio revizijskog izvješća i nalaza kao njegovog sastavnog dijela. Kako se revizija obavlja kroz izravnu komunikaciju, u potpunosti je ispunjen uvjet objektivnosti i pružena mogućnost revidiranom subjektu da se očituje o svim dijelovima izvješća i nalazima za koje smatra da nisu utemeljeni na činjeničnom stanju.

U odnosu na članak 17. stavak 2. alineja 2. Konačnog prijedloga zakona zastupnik Goran Marić (Klub HDZ) smatra da bi ovlašteni državni revizori trebali imati visoku stručnu spremu ekonomskog ili pravnog smjera te da bi informatičko ili drugo odgovarajuće usmjerenje trebalo izostaviti.

S obzirom na različita područja kojima se bave subjekti revizije te činjenicu da Državni ured za reviziju pored revizije financijskih transakcija u smislu zakonitog korištenja sredstava daje i ocjenu o djelotvornosti i ekonomičnosti obavljanja djelatnosti i učinkovitosti ostvarenja ciljeva poslovanja, programa ili projekata, potrebno je ostaviti mogućnost primanja na rad ovlaštenih državnih revizora i drugih usmjerenja osim ekonomskog i pravnog. Stoga predlagatelj nije prihvatio prijedlog koji se odnosi na izostavljanje drugih odgovarajućih usmjerenja.